

April

DOGADAJI OPSTEG KARAKTERA

2. april — U Beogradu završeno dvodnevno zasedanje prvog proširenog plenuma Glavnog odbora Jedinistvenih sindikata Jugoslavije.
- U Beogradu uredbom Predsedništva ministarskog saveta DFJ osnovan Ratni kabinet sa zadatkom da >vodi sve poslove u vezi sa uspešnim vođenjem rata«.
- Po naređenju Generalštaba JA rasformirana 33. udarna divizija 11. korpusa JA: 1. brigada preimenovana u 1. samostalnu udarnu ličku brigadu, a sastavom 2. i 3. udarne brigade popunjene jedinice 13. divizije 11. korpusa JA.
3. april — Snage američke 3. armije zauzele grad Kasel (u Nemačkoj).
- Jedinice Crvene armije zauzele grad Viner Nojštad (u Austriji).
4. april — U Italiji otpočela ofanziva savezničkih snaga ka Bolonji i Ferari.
5. april — Sovjetski Savez otkazao pakt o nenapadanju sa Japanom.
5. april — Po naređenju Generalštaba JA, 15. udarni korpus ušao u sastav 1. armije JA.
- Predsednik vlade DFJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito, u pratnji ministra inostranih poslova dr Ivana Subašića, doputovao u Moskvu radi pregovora i sklapanja ugovora o trajnom miru sa vladom SSSR-a.
- April p. — Italijanska vlada objavila Zelenu knjigu u kojoj iznosi poznate iredentističke teze D istorijskim pravima Italije na Dodekaneska ostrva, Istru, Slovenačko primorje, Tirol i Mon Seni (Svetsko javno mnjenje oštro je osudilo ovakav stav vlade Italije.)
- Rasformirana nemačka 3G9. legionarska divizija, koja je pretrpela velike gubitke u borbama od Mostara do Ivan-sedla, protiv jedinica 8. udarnog korpusa i 29. udarne divizije JA. Njeni ostaci su ušli u sastav ustaško-domobranskih snaga.
7. april — Po naređenju Generalštaba JA, 22. udarna divizija i 2. tenkovska brigada, dotad u opštoj rezervi Vrhovnog štaba (kasnije Generalštaba JA) ušle u sastav 1. armije JA.
9. april — Generalštab JA izdao direktivu svim snagama JA da otpočnu odlučnu ofanzivu za konačno oslobođenje zemlje.
11. april — U Moskvi, posle petodnevnih pregovora, potpisan dvadesetogodišnji ugovor o prijateljstvu i uzajamnoj pomoći i saradnji između vlade SSSR-a i vlade Demokratske Federativne Jugoslavije.
- Jedinice 9. američke armije izbile na r. Elbu kod Magdenburga (u Nemačkoj).
12. april — Otpočeo proboj sremskog fronta. Posle snažne artiljerijske i avio-pripreme sve jedinice JA su prešle u opšti napad.
- Umro predsednik vlade SAD Franklin Ruzvelt.
13. april — U Moskvi potpisan trgovinski sporazum između vlada SSSR-a i Jugoslavije.
- U Novom Sadu, u sastavu Prve baze rečne flotile, formirana Dunavska flotila, sa zadatkom: da sadejstvuju s kopnenim snagama JA i Sovjetskom dunavskom flotilom u borbama na sremskom frontu.
- Jedinice Crvene armije, posle višednevnih borbi, zauzele Beč, glavni grad Austrije. Zaplenjene su ogromne količine ratnog materijala.
- Odlukom Generalštaba JA rasformirana 3 kosovsko-metohijska NO brigada a njenim ljudstvom popunjene jedinice 52. divizije JA i Operativne grupe brigada.

14. april — Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 1. i 3. armije koje su, posle trodnevnih ogorčenih borbi, probile utvrđene neprijateljske položaje na srcmskom frontu, forsirale r. Dravu i r. Dunav na sektoru od Borova do s. Podravske Podgajaca i r. Savu na sektoru od Brčkog do s. Orašja, slomile otpor neprijatelja i oslobodile Vinkovce, Osijek, Vukovar, Valpovo, Županju i više drugih naseljenih mesta.
15. april — Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito dao izjavu moskovskom listu »Krasnaja zvezda«: biće uslišena želja stanovništva Istre i Trsta da bude priključeno novoj Jugoslaviji; DFJ će tražiti od Italije da plati ratnu odštetu.
- Na r. Savi kod s. Jamene, prevozeći teške ranjenike iz Brčkog za Srem. Mitrovicu, brod Jugoslovenskog rečnog brodarstva »Kašlja Miletić« i priključena deregljia »Ana Divarica« naišli na nemačku magnetsku minu i ubrzo potonuli. Od 220 teških ranjenika i 15 članova posade spasio se svega nekoliko ranjenika i 3 mornara.
16. april — Po naređenju Generalštaba JA. 10. korpus JA stavljen u operativnom pogledu pod komandu 3. armije JA.
- Jedinice Crvene armije otpočele ofanzivu u pravcu Berlina i Drezdena (u Nemačkoj).
17. april — Jugoslavija priznala vladu Narodnog fronta u Rumuniji.
18. april — Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito izjavio dopisniku »Njujork tajmsa« u Moskvi: svi znaju da Jugoslavija traži za sebe Istru, Trst, Goricu i deo austrijske Koruške, nastanjen slovenačkim življem.
20. april — Predsednik vlade DFJ Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito vratio se sa pratnjom iz Moskve u Beograd, posle uspešno sprovedenih pregovora i sklapanja ugovora o prijateljstvu i uzajamnoj pomoći sa vladom SSSR-a.
- Po naređenju Generalštaba JA rasformirana 5. prekomorska brigada JA a njenim sastavom popunjene jedinice 7. korpusa JA.
21. april — Odlukom vrhovnog komandanta JA maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita rasformiran Slab 6. udarnog korpusa JA a njegove divizije (12. i 40. udarna divizija) sa 17. udarnom divizijom 1. armije JA ušle u sastav 3. armije JA.
- Prethodnice Crvene armije izbile u predgrađe Berlina.
- Savezničke trupe u Italiji slomile nemački front i zauzele Bolonju.
22. april — Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 2. armije za uspešne višednevne borbe protiv jake neprijateljske grupacije na prostoru između reka Bosne, Save i Vrbasa, kojom prilikom su oslobođeni Maglaj, Dobo, Derventa i Bos. Brod.
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 4. armije i Jugoslovenske mornarice koje su, posle višednevnih ogorčenih borbi, oslobodile Sušak, Senj, Novi, Crikvenicu, Kraljevicu, Bakar, kao i ostrva Rab, Krk, Cres i Lošinj.
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito uputio direktivu Stabu 2. armije: energično nadirati opštim pravcem Karlovac — Novo Mesto i očistiti neprijateljska uporišta na desnoj obali r. Save
23. april — U Italiji savezničke trupe prešle reku Po južno od Mantove.
- Po naređenju Generalštaba JA rasformiran Stab 15. udarnog korpusa JA a njegove divizije (42. i 48. udarna) stavljene pod komandu Štaba 1. armije JA.
- Po naređenju Generalštaba JA rasformiran 11. korpus 4. armije a njegove jedinice (13. udarna i 43. divizija) stavljene pod neposrednu komandu Štaba 4. armije JA.
- Komandant nemačkog ratnog vazduhoplovstva Herman Gering telegramom tražio odobrenje od vođe Trećeg Rajha Adolfa Hitlera da preuzme ulogu njegovog zamenika. Hitler je ovaj zahtev odbio i sutradan naredio da Geringa uhapsu.
24. april — Naredbom Generalštaba JA rasformiran Operativni štab grupe korpusa JA (2. 3. i 5. korpus) koji je bio formiran 17. marta u cilju uspešnijeg izvođenja sarajevske operacije.
- Naredbom Generalštaba JA rasformirani štabovi 2. i 5. udarnog korpusa JA a njihove divizije ušle u sastav 2. armije, izuzev 37. i 53. udarne divizije koje su potčinjene Sl3bu 3. udarnog korpusa JA.
- U Italiji savezničke trupe zauzele gradove Speciju i Feraru.

- Jedinice Crvene armije okružile Berlin.
- 25. april — Udarcem sa istoka i zapada trupe Crvene armije i savezničke anglo-američke snage razbile nemački front i uspostavile vezu u blizini grada Torgau, u centru Nemačke.
- Italijanske oslobodilačke snage otpočele opšti ustanak u severnoj Italiji. Uskoro su oslobođeni Đenova i južni Pijemont, zatim deo Milana i niz drugih mesta.
- 26. april — U San Francisku (u SAD) otpočela sa radom Konferencija Ujedinjenih nacija.
- Po naređenju Generalštaba JA, 29. udarna divizija, posle četverodnevno marša iz rejona Bihaća, stigla u Ogulin i ušla u sastav 4. armije JA.
- Druga britanska armija zauzela grad Bremen (u Nemačkoj).
- Jedinice Crvene armije zauzele grad Štetin (u Nemačkoj).
- 27. april — Po naređenju Generalštaba JA, 9. korpus potčinjen Stabu 4. armije JA.
- Po naređenju Generalštaba JA, 8 udarna divizija 4. udarnog korpusa JA stavljena pod komandu Štaba 4. armije JA.
- Saveznici proklamovali nezavisnost Austrije.
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito naredio Stabu 4. armije JA da, ubrzavši nadiranje svojih jedinica, što pre napadne Trst i oslobodi ga.
- 28. april — Vlada DFJ donela odluku da prizna vlade Albanije Bugarske, Sirije i Libana.
- Ministar unutrašnjih poslova Trećeg Rajha Hajnrih Himler ponudio vladama SAD i V. Britanije bezuslovnu kapitulaciju, ali je ponuda odbijena, s tim da se uputi i vladi SSSR-a.
- Italijanski partizani izvršili smrtnu kaznu nad bivšim predsednikom vlade Italije Benitom Musolinijem.
- 29. april — Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito naredio Stabu 2. armije da ubrza pokret jedinica ka Karlovcu i da se snagama 4. udarnog korpusa JA sprčel eventualni prodor neprijateljske grupacije od Karlovca na jug, prema boku i pozadini jedinica te armije.
- Po naređenju Generalštaba JA, Stab 4. udarnog korpusa JA sa 7. udarnom divizijom i Artiljerijskom brigadom stavljen pod komandu Štaba 4. armije JA.
- U Kazerti (u Italiji), posle trodnevnih pregovora, potpisana kapitulacija nemačkih snaga u severnoj Italiji, Austriji, Štajerskoj i Koruškoj.
- Sedma američka armija zauzela grad Minlien (u Nemačkoj).
- 30. april — Predsednik vlade V. Britanije Vinston Cerčil, podržan od predsednika vlade SAD Hari Trumana, naredio feldmaršalu Haroldu Aleksanderu da okupira Trst, Tržič i Goricu i spreči ulazak jedinica JA u Julijsku krajinu.
- Savezničke trupe u Italiji ušle u Torino, koji su toga dana oslobodile italijanske oslobodilačke snage.
- Vrhovni komandant JA maršal Jugoslavije Josip Broz Tito pohvalio jedinice 4. armije, 7. i 9. korpusa i Jugoslovenske mornarice koje su, posle sedmodnevnih ogorčenih borbi, probile utvrđeni neprijateljski front od Rijeke do Postojne i oslobodile Postojnu, St. Peter na Krasu (sada: Pivka). Ilirsku Bistricu i mnoga druga mesta, prodrevši do Trsta.

BOSNA I HERCEGOVINA

- 1. april — Na liniji s. Miljakovići — s. Lučići — s. Bulčići delovi nemačke 7. SS divizije „Princ Eugen“ iz Vareša i Breze napali 10. udarnu diviziju 5. udarnog korpusa JA. U jednodnevnoj borbi neprijatelj je razbijen i proteran u pravcu Vareša. Poginuo je i ranjen veliki broj neprijateljskih vojnika, dok su jedinice 10. udarne divizije imale 17 mrtvih i 93 ranjena.
- Kod Janje 2. proleterska i 5. udarna divizija 1. armije JA prebacile se na levu obalu r. Drine radi sadejstva s jedinicama 2. armije JA u severoistočnoj Bosni.
- 2. april — Po naređenju Štaba 3. udarnog korpusa JA rasformiran Srebrenički NOP odred a njegovim ljudstvom popunjene jedinice 27. udarne divizije JA.

- 2/3. april — Sedamnaesta udarna divizija 2. armije JA. uz sadejstvo delova 2. proleterske udarne divizije 1. armije JA, oslobodila Bijeljину iz koje se 65. puk nemačke 22. pešadijske divizije povukao prema Brčkom.
- 3/4. april — Delovi 4. i 10 udarne divizije 5. udarnog korpusa JA, posle kraće borbe protiv 13. puka nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«, oslobodili Vareš.
4. april — Posl% osmodnevnih borbi protiv delova nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen • i 369. legionarske divizije i 9. ustaške brigade ustaško-domobranske brdske 9. divizije, jedinice 29. udarne divizije 2. udarnog korpusa JA zauzele Ivan-sedlo i produžile gonjenje neprijatelja prema Sarajevu. Gubici neprijatelja: oko 440 mrtvih i veći broj ranjenih, dok su jedinice 29. divizije JA imale 113 mrtvih i 468 ranjenih.
5. april — Jedinice 2. armije JA prešle u opšti napad protiv nemačkih 1 ustaških jedinica opštim pravcem Doboj — Banja Luka — Bos. Novi. (Koodinirajući dejstva sa 1. armijom JA duž desne obale r. Save, one su do 2. maja oslobodile teritoriju severoistočne i severozapadne Bosne.)
6. april — Jedinice 2, 3. i 5. udarnog korpusa JA. posle višečasovne borbe protiv nemačkih i ustaško-domobranskih snaga, oslobodile Sarajevo. Nemačka 181. pešadijska divizija i ustaško-domobranske snage su se povukle dolinom r. Bosne prema Zenici. U borbi je, pored ostalih, poginuo i sekretar MK KPJ za Sarajevo Vladimir Perić Valter, narodni heroj.
- Jedinice 25. divizije 2. armije JA posle slabog otpora ustaša, koji su se povukli prema Modriči, oslobodile Gradačac.
- Obrazovan Sud narodne časti za suđenje zločincima i prestupnicima protiv narodne časti Srba, muslimana i Hrvata federalne BiH.
- Pri Predsedništvu ZAVNOBiH-a obrazovan Privredni savet Bosne i Hercegovine u koji su ušla sva privredna povereništva.
7. april — Goneći razbijene nemačko-ustaške snage, jedinice JA oslobodile Visoko, Brčko i Gračanicu.
- Kod s. Blažuja, s. Han-Ploče i s. Vlahovića 29. udarna i delovi 3. udarne divizije 2. udarnog korpusa JA razbili i skoro potpuno uništili 359. puk nemačke 181. pešadijske divizije.
- 7/8. april — Delovi 29. udarne divizije 2. udarnog korpusa JA oslobodili Kiseljak.
8. april — Sedma krajiška udarna brigada 10. udarne divizije JA, posle dvočasovne borbe, oslobodila Kakanj.
- U Mostaru, u prisustvu 300 delegata, održana konferencija NOF-a na kojoj je izabran i Gradski odbor NOF-a za Mostar.
- U Sarajevu, povodom oslobođenja grada, održan manifestacioni zbor kome je prisustvovalo oko 50.000 građana iz grada i okoline.
9. april — Delovi 25. divizije 2. armije oslobodili Modriču.
10. april — Jedanaesta krajiška udarna brigada 4. udarne divizije oslobodila Busovaču.
11. april — Jedinice 2. proleterske udarne divizije 1. armije JA, posle jednodnevne borbe protiv nemačko-ustaških jedinica, oslobodile Bos. Samac.
- Kod Brčkog 17. udarna divizija 1. armije JA otpočela forsiranje r. Save. (Sutradan je uhvatila vezu s jedinicama 6. proleterske i 11. udarne divizije 1. armije JA radi sadejstva u likvidaciji neprijatelja kod Županje i radi dejstva prema Vinkovcima.)
- U rejonu Rudog, po naređenju Štaba 2. udarnog korpusa JA formirana Artiljerijska brigada 37. udarne divizije JA, sastava tri divizion.
- 11/12. april — Jedinice 10. udarne divizije 5. udarnog korpusa JA, u sadejstvu sa Grupom brigada zeničkog sektora posle trodnevne borbe protiv nemačko-ustaških jedinica, oslobodile Zenicu 1 nastavile gonjenje neprijatelja prema Zavidovićima.
15. april — Goneći razbijene nemačke i ustaške Jedinice, delovi 27. udarne divizije 3. udarnog korpusa JA i 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa JA oslobodili Zepče, Zavidoviče i Maglaj. Zaplenjeno je 70 motornih vozila.
- April d.p. — Delovi 53. udarne divizije 5. udarnog korpusa JA prisilili nemačke jedinice da se povuku prema Banjoj Luci i oslobodili Kotor-Varoš.

1948. april

CRNA GORA

aprii i»a.

16. april — Naredbom Vojne oblasti 5. udarnog korpusa JA rasformirana Komanda livanjskog vojnog područja a njena teritorija potpala pod Komandu jajačkog vojnog područja.
17. april — Jedinice 2. armije JA, posle oStre dvodnevne borbe protiv nemnf-ko-ustaških jedinica, oslobodile Doboj i nastavile gonjenje razbijenih nemačkih jedinica prema Derventi.
19. april — Jedinice 23. udarne divizije 2. armije JA. u borbi protiv delova nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i ustaša, oslobodile Derventu, a zatim produžile gonjenje neprijatelja prema Bos. Brodu.
20. april — Dvadeset treća udarna divizija 2. armije JA odbacila delove nemačke 963. tvrđavske brigade, ustaše i čelnike na levu obalu r. Save i oslobodila Bos. Brod. Zaplenjeno: 728 vagona, 53 lokomotive i velike količine naoružanja i druge ratne opreme.
- U Sanskom Mostu, po naređenju Štaba 2. udarnog korpusa JA, formirana Artiljerijska brigada 3. udarne divizije JA, sastava tri diviziona.
22. april — Jedinice 10. udarne divizije 5. udarnog korpusa JA oslobodile Banju Luku, pošto su se nemačke i ustaško-domobranske jedinice uglavnom izvukle u pravcu Bos, Gradiške.
- Na liniji s. Potočani — s. Vlašku Mala — s. Svilaj (kod Bos. Samca) jedinice 25. divizije 2. armije JA vodile borbu protiv jake ustaške grupacije (oko 3500 ustaša). Napad je obustavljen zbog jakog otpora neprijatelja.
- 23/24. april — Jedinice 2. armije JA, posle višečasovne borbe protiv nemačko-ustaških jedinica, oslobodile Bos. Gradišku i isto noći prešle na levu obalu r. Save i oslobodile Staru Gradišku.
24. april — Jedinice 3. udarne divizije JA, posle dvodnevne borbe protiv nemačko-ustaških jedinica, oslobodile Bos. Krupu.
- Po naređenju Štaba 2. armije JA formirana Unska operativna grupa divizija 2. armije JA (23. udarna, 28. udarna, 39. i 45. divizija). Njoj je stavljeno u zadatak da očisti od neprijatelja dolinu donjeg toka r. Une. preseče komunikaciju Karlovac — Zagreb i sa severozapada napadne jake nemačko-ustaške snage u Karlovcu.
28. april — U Sarajevu obrazovana vlada federalne Bosne i Hercegovine.
- Četrdeset peta divizija 2. armije JA odbacila nemačko-ustaške snage na ^evu obalu r. Une i oslobodila Bos. Dubicu.
- April k. — Vojna oblast 5. udarnog korpusa JA preimenovana u Vojnu oblast zapadne Bosne.
- Rasformiran Uzlomački NOP odred a njegovim ljudstvom popunjena 19. srednjo-bosanska udarna brigada 53. udarne divizije 3. udarnog korpusa JA.
- Formirana Komanda grada Banja Luka.
- April — Rasformirano Drvarsko vojno područje a njegova teritorija pripojena Bihaćkom vojnom području.
- U izdanju 29. udarne divizije JA izašao prvi broj lista »Hercegovački udarnik«.
- U izdanju 53. udarne divizije JA izašao prvi broj lista »Divizijske novine«.

CRNA GORA

- April p. — Predsedništvo CASNO-a donelo rešenje da se ustanovi Sud za zaštitu narodne časti, sa sedištem u Cetinju.
15. april — U Cetinju, u prisustvu 117 većnika, otpočelo četvrto zasedanje CASNO-a. Na zasedanju, koje je trajalo tri dana, doneta je odluka o priključenju bjelopoljskog i pljevaljskog sreza federalnoj Crnoj Gori i primanju većnika iz ovih srezova. ČASNO je tada preimenovan u Crnogorsku narodnu skupštinu, a seoski, opštinski i sreski NO odbori u narodne odbore.
17. april — U Cetinju obrazovana narodna vlada federalne Crne Gore.
25. april — U Cetinju počela dvodnevna skupština žena Crne Gore 1 Boke na kojoj je Izabran Glavni odbor AF2-a Crne Gore i Boke.

HRVATSKA

- 1. april** — Kod o. Suska naišao na minu i potonuo naoružani brod NĐ 11 iz 4. pomorsko-obal-skog sektora Jugoslovenske mornarice.
- 2. april** — Kod s. Bereka (blizu Čazme), posle Irače borbe, jedinice 32. divi./iie JA odbile napad dva domobranska bataljona, nanevši im gubitke od 20 mrtvih i 60 ranjenih.
- Virovitička udarna brigada 40. udarne divizije JA, posle kraće borbe protiv ustaša, zauzela s. Trenkovo (kod Slav. Požege), nanevši neprijatelju gubitke od 9 mrtvih i 15 ranjenih. Brigada je imala 4 ranjena.
- Blizu Legrada 12. pešadijski puk bugarske 3. pešadijske divizije prešao na desnu obalu r. Mure i sledećeg dana zauzeo s. D. Dubravu i s. D. Vidovee.
- 4. april** — Jedinice 4. armije JA počele operacije za konačno oslobodjenje zapadne Like i Hrvat-skog primorja. Toga dana one su razbile nemačku 392. legionarsku i ustaško-domo-bransku 11. pešadijsku diviziju i oslobodile Gospić, Perušić, s. Lički Oslk. s. Baške Oštarije i Karlobag.
- Jedinice 11. udarne divizije JA. posle 12-časovne borbe protiv nemačkih i ustaško-domobranskih snaga, oslobodile sela Jamenu, Soljane i Strašince (kod Sida), pretr-pevši gubitke od 7 mrtvih i 22 ranjena.
- Jedinice 7. udarne divizije JA odbacile ustaške snage i zauzele sela Dabar, Letinac, Tominčevu Dragu, Lipicu i Stajnicu (kod Brinja).
- Kod s. Stare Subocke (blizu Novske) delovi Čehoslovačke NO brigade »Jan Žiška« 12. udarne divizije JA napali nemačku autokolonu i posle kraće borbe uništili 1 top i 5 kamiona s ratnom opremom i materijalom. Neprijatelj je imao oko 30 mrtvih i ranjenih, a Cehoslovačka NO brigada 8 ranjenih.
- Trideset drugi pešadijski puk bugarske 12. pešadijske divizije zauzeo s. Dekanovec, s. Domašinec i s. Podturen (kod Čakovca).
- 5. april** — Posle žestokih borbi protiv nemačkih i ustaško-domobranskih snaga 2. udarna i 3. udarna brigada 7. udarne divizije JA zauzele sela: Rajkoviče. Draženoviče, Pernare, Šebalje, Biškupice, Razvalu, Jezerane i Krišpolje (kod Brinja).
- Posle dvodnevni borbi protiv delova nemačke 392. legionarske divizije, ustaškog 7. senjskog i 3. jurišnog bataljona i jednog nemačkog bataljona, 3. dalmatinska udarna brigada 9. udarne divizije JA sa tri bataljona mornaričke pešadije oslobodila o. Pag. Poginulo je 65 i zarobljeno 160 neprijateljskih vojnika. Jedinice JA su imale 29 mrtvih i 52 ranjena.
- Po naredjenju Glavnog štaba JA za Hrvatsku rasformirana Grupa NOP odreda 10. korpusa JA, a njeni odredi (Kalnički, Zagorski i Zagrebački) stavljeni pod komandu Štaba 10. korpusa JA.
- Nastupajući prema Čakovcu i Varaždinu, bugarska 16. pešadijska divizija dostigla liniju s. Pribislavec — s. V. Stefanec — se%erni deo s. Orehovice. Istog dana je 47. pešadijski puk bugarske 10. pešadijske divizije zauzeo s. Orehovicu.
- 6. april** — Jedinice 7. udarne i 19. udarne divizije JA odbacile ka Senju delove ustaško-domo-branske 13. pešadijske divizije i 847. puka nemačke 392. legionarske divizije i oslo-bodile Otočac i Brinje.
- Jedinice bugarske 16. pešadijske divizije, vodeći žestoke borbe protiv nemačkih sna-ga, zauzele Čakovec, a potom, goneći neprijatelja, izbile na liniju k. 314 — s. Sv. Juraj — s. Grobje — s. Dunjkovec.
- Konjički puk bugarske 1. armije zauzeo s. G. Hrašćan (kod Čakovca).
- 7. april** — Po naredjenju Štaba Jugoslovenske mornarice formiran Kvarnerski odred mornari-čke pešadije, sastava: 4 bataljona.
- Konjički puk bugarske 1. armije zauzeo s. Trnovec i s. Macinec (kod Čakovca).
- 8. april** — Na prostori s. Ostrožac — s. Ličko Petrovo Selo — Drežnik-Grad delovi 4. udar-nog korpusa JA otpočeli napad na jedinice nemačke 104. lovačke divizije i u bor-bama do 12. aprila odbacili ih prema Slunju. Uništeno je 17 motornih vozila i 6 ra-dio-stanica. Zaplenjeno je: 6 protivtenkovskih topova sa 250 granata, 8 minobacača sa 350 mina, 33 p. mitraljeza, 222 puške, 42 automata, 22 pištolja, 67.000 metaka, 8 kamiona, motocikl i 5 radio-stanica.
- Jedinice 9. udarne divizije JA oslobodile s. Jablanac (kod Senja). Poginulo je 73, a zarobljeno 370 vojnika iz nemačke 392. legionarske divizije i nemačke mornarice. Jedinice 9. udarne divizije JA su imale 9 mrtvih i 16 ranjenih.

9. april — Jedinice 26. udarne i 19. udarne divizije JA oslobodile Senj, nanevši neprijatelju velike gubitke. Poginuo je i komandant nemačke 392. legionarske divizije, dok je komandant 847. puka zarobljen.
10. april — U s. Vetovu (kod Slav. Požege) i u selima duž puta Orahovica — Kutjevo, 6. udarni korpus JA napao nemačke i ustaško-domobranske snage. Posle jednodnevnih borbi, pretrpevši gubitke od 120 mrtvih i 380 ranjenih, on je obustavio napad. Neprijatelj je imao oko 600 mrtvih i ranjenih. Zaplenjeno je: minobacač. 13 mitraljeza i komora 3. bataljona nemačkog 1. policijskog puka.
- Prva jugoslovenska brigada 5. udarne divizije JA otpočela forsiranje r. Save kod Brčkog. Sutradan je u rejonu s. Drcnovaca uhvatila vezu s delovima 11. udarne divizije JA.
- Kod s. Trojvrha (na putu Plaški — s. Josipdol) delovi 3. udarne brigade 7. udarne divizije JA napali ustaške i nemačke snage. Posle kraće borbe oni su neprijatelja prisilili na povlačenje prema Josipdolu.
- Jedinice 13. udarne divizije JA odbacile delove nemačke 392. legionarske divizije i 17. ustaške brigade ka s. Generalskom Stolu i oslobodile Ogulin i s. Josipdol.
11. april — U Slavoniji, po naređenju Glavnog štaba JA za Hrvatsku, formirane komande gradova Osijek, Slav. Broda i Vinkovaca. (Počele su funkcionisati po oslobođenju ovih mesta.)
- U Splitu na svečan način otvorena Viša pedagoška škola.
- U Splitu, u prisustvu oko 180 delegata i predstavnika Glavnog Štaba JA za Hrvatsku, Izvršnog odbora NOF-a Hrvatske i civilnih vlasti, održana I zemaljska sindikalna konferencija za Hrvatsku. Na konferenciji je obrazovan Zemaljski akcioni odbor jedinstvenih sindikata za Hrvatsku.
- U Šibeniku oko 800 građana održalo protestni miting protiv zahteva italijanskih imperijalista u pogledu Istre i tražilo da se Istra priključi Jugoslaviji.
- U Splitu održane velike demonstracije zbog napada italijanskih fašista na vojnu misiju JA u Rimu.
- 11/12. april — Kod s. Narde, s. Josipovca, s. Kravice, s. Sarvaša i s. Dalja prvi ešloni divizija 3. armije JA odbacili delove nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije, forsirali r. Dravu i učvrstili uži mostobran. Sutradan su 16. udarna i 36. udarna divizija JA oslobodile Valpovo i proširile mostobran do linije r. Drava — s. Gat — s. Veliškovci — s. Vinogradci — r. Karašica (do ušća u Dravu).
- Kod pustare Kešelješfa (blizu D. Miholjca) 24. pešadijski puk bugarske 3. pešadijske divizije forsirao r. Dravu i sutradan, u borbama protiv 2. bataljona nemačkog 111. lovačkog puka i jednog ustaškog bataljona, učvrstio mostobran severno od s. Sv. Durda.
12. april — Jedinice 1. armije JA probile sremski front i oslobodile Vukovar i sela: Sotin, Opatovac, Mohovo, Tompojevce, Berak, Svinjarevce, Lipovac i Tovarnik. Uništena su 2 tenka, 4 topa i 14 kamiona. Zaplenjeno je 48 lopova, 3 tenka, 207 minobacača, 226 mitraljeza, 2127 pušaka, 168 automata, 45 kamiona, 12 motocikla i 11 radio-stanica.
- Iz Karlobaga, s. Jablanca i sa o. Paga 2. dalmatinska proleterska udarna brigada i 3. dalmatinska udarna brigada 9. udarne divizije JA sa Kvarnerskim odredom mornaričke pešadije izvršile desant i, posle oštre borbe protiv nemačke posade, oslobodile o. Rab. Nemački gubici: mrtvih 190 vojnika i 5 oficira i zarobljenih 325 vojnika i 8 oficira. Desantne snage JA su imale 4 mrtva i 23 ranjena.
- U Dubrovniku oko 6000 građana održalo protestni miting zbog napada italijanskih fašista na vojnu misiju JA u Rimu i zbog njihovih zahteva za prisvajanje Istre.
- 1 « P™ I — Jedinice 21. udarne i 48 udarne divizije JA posle devetočasovne žestoke borbe oslobodile Vinkovce. Delovi ustaško-domobranske 3. lovačke divizije i 1232. puk nemačke 41. pešadijske divizije povukli su se prema Đakovu. Zaplenjen je 1 avion i preko 20 vozila.
- 13/14. april — Delovi 4. udarnog korpusa JA posle jednodnevnih žestokih borbi zauzeli Slunj. Delovi nemačke 104. lovačke divizije i ustaško-domobranske snage, povlačeći se prema Primišlju, porušili su u Slunju most na r. Korani.
- Jedna četa 29. pešadijskog puka bugarske 3. pešadijske divizije prešla na desnu obalu r. Drave i zauzela salaš Zestilovac (kod D. Miholjca). Nemačke snage su okružile ovu četu i posle dvodnevnih borbi potpuno je uništile.

14. april
- U Splitu, na vanrednom zasjedanju ZAVNOH-a, obrazovana vlada federalne Hrvatske.
  - Jedinice 51. udarne divizije JA i Osječka udarna brigada 12. udarne divizije JA, posle jednodnevnih uličnih borbi protiv jedinica 21. puka nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije, oslobodile Osijek, prinudivši neprijatelja na povlačenje u pravcu D. Miholjca i Našica.
  - Kod s. Čosinca (blizu Slav. Požege) jedinice 12. udarne divizije JA, u sadejstvu sa delovima 40. udarne divizije 6. udarnog korpusa JA, razbile nemačku motorizovanu kolonu, nanevši joj gubitke od 63 mrtvih i 60 ranjenih. Jedinice JA su imale 16 mrtvih, 49 ranjenih i 2-1 nestala. Zapaljena su 32 kamiona, a zaplenjena su 3 p. mitraljeza, 3 automata i 14 pušaka.
  - Po naredjenju Štaba 10. korpusa JA rasformirani Kalnički, Zagrebački i Zagorski NOP odred, a njihovim ljudstvom popunjene jedinice 32. i 33. divizije JA i jedinice 1. divizije KNOJ-a.
  - Posle dvodnevnih borbi protiv delova nemačkog 111. lovačkog puka i ustaša, 24. pešadijski puk bugarske 3. pešadijske divizije zauzeo s. Sv. Đurađ (kod D. Miholjca) i produžio nastupanje prema Čadavici.
15. april
- Delovi 16. udarne divizije JA. u sadejstvu sa 24. pešadijskim pukom bugarske 3. pešadijske divizije, posle dvanaestočasovnih borbi protiv 111. lovačkog puka nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije oslobodili D. Miholjac, prinudivši neprijatelja na povlačenje u pravcu s. Moslavine i s. Čadavice.
  - Između s. Bračevaca i s. Razbojišta (kod Našica) delovi 36. udarne divizije JA razbili i većim delom uništili nemačku kolonu i zauzeli sela Rudolfovac, Razbojište, Vukojevce, Stipanovce i Podgorač.
  - Jedinice 19. udarne divizije JA oslobodile Novi i Bribir (kod Crikvenice).
  - Kod s. Mrzlih Vodica (blizu Delnica), u borbi protiv nemačkih jedinica, poginuo zamjenik komandira čete u 3. brigadi 43. divizije JA Mate Blažina, narodni heroj.
  - Kod D. Miholjca, 29. pešadijski puk, inženjerski bataljon i artiljerijski divizion bugarske 3. pešadijske divizije prešli r. Dravu i, u sadejstvu sa 24. pešadijskim pukom iste divizije, zauzeli položaje ispred s. Viljeva (kod D. Miholjca).
- April p. p.
- Prema odluci ZAVNOH-a, Oblasni odbor za Dalmaciju izvršio spajanje okružnih NO odbora Šibenik i Knin u jedan ONO odbor Šibenik sa sedištem u Šibeniku.
- April d. p.
- Oblasni NO odbor i Oblasni odbor NOF-a za Istru uputili proglase narodu povodom prodora jedinica JA na teritoriju Istre. I) proglasima oni izražavaju volju naroda i oduševljeno pozdravljaju odluke AVNOJ-a i ZAVNOH-a o pripajanju Istre i Rijeke Demokratskoj Federativnoj Jugoslaviji.
- Jfi. april
- Jedinice 6. udarnog korpusa, 16. i 36. udarne divizije JA, posle dvodnevnih borbi protiv delova nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije, oslobodile Našice, prinudivši neprijatelja da se povuče u pravcu Orahovice.
  - Jedinice 21. udarne i 6. proleterske divizije JA »Nikola Tesla« posle dvodnevnih borbi protiv 47. i 65. puka nemačke 22. pešadijske divizije, oslobodile Đakovo i prinudile neprijatelja na povlačenje prema Pleternici i Našicama.
  - Jedinice 6. udarnog korpusa i 16. udarne divizije JA očistile od neprijateljskih snaga širi rejon Našica i oslobodile Đurđenovac.
  - Jedinice 19. udarne divizije JA oslobodile Crikvenicu, gde su uništile zaštitnicu neprijateljske kolone koja se povlačila ka Sušaku. Istog dana su oslobodile i Kraljevicu, gde su uništile posadu iz nemačke 392. legionarske divizije i ustaše.
  - Jedinice Banijskog NOP odreda, posle kratke ali žestoke borbe protiv domobranskih snaga, zauzele s. Pračno (kod Siska), zarobivši 4 oficira, 4 podoficira i 53 domobrana i zaplenivši 57 pušaka i 5500 metaka.
- 16/17. april
- Iz rejonu s. Sv. Juraj — Senj jedinice 26. udarne divizije JA i Kvarnerskog odreda mornaričke pešadije izvršile desant i. posle jednodnevne borbe protiv nemačko-ustaške posade, oslobodile ostrvo Krk. Neprijatelj je pretrpeo gubitke od 474 poginula vojnika i 6 oficira, a zarobljeno je 130 vojnika i 1 oficir. Gubici desantnih snaga: 16 mrtvih i 54 ranjena.
17. april
- Jedinice 48. udarne divizije JA, posle trodnevne borbe, odbacile 1232. puk nemačke 41. pešadijske divizije prema Slav. Brodu i oslobodile važnu žel. raskrnicu Striživojnu (kod Đakova). Poginulo je preko 150 i ranjeno oko 300 neprijateljskih vojnika. Jedinice 48. udarne divizije JA su imale 86 mrtvih i 376 ranjenih.

- Jedinice 13. udarne i 43. divizije JA oslobodile s. Lokve i s. Mrzle Vodice (kod Delnica). Poginulo je 175. ranjeno 142 i zarobljeno 19 vojnika 1046. puka nemačke 237. pešadijske divizije. Jedinice JA su imale 31 mrtvog, 104 ranjena i 14 nestalih.
  - Kod s. Jakšića (blizu Slav. Požege) 2. brigada 33. divizije JA razbila ustašku kolonu, nanevši joj gubitke od 30 mrtvih i većeg broja ranjenih. Zaplenjeno je: 3 topa sa 362 granate, 14 minobacača sa 564 mina, 8 mitraljeza, 7 p. mitraljeza, 5 automata, 24 puške, 33.000 metaka i 30 kola raznog materijala.
  - U rejonu Đakova, u borbi protiv nemačko-ustaških snaga, poginuo zamenik komesara bataljona u 7. makedonskoj (šiptarskoj) udarnoj brigadi 42. udarne divizije JA Kaba Jaja Limani, narodni heroj.
- 17/18. april
- Jedinice 8. udarne divizije JA prešle r. Koranu i r. Mrežnicu i posle dužih borbi odbacile nemačke i ustaško-domobranske snage u rejon s. Raetine i oslobodile Primišlje.
18. april
- Po naređenju Komande vojne oblasti 6. korpusa JA rasformirana Komanda Požeškog vojnog područja a formirana Komanda mesta Slav. Požega i stavljena pod komandu Novogradiškog vojnog područja.
  - Delovi 51. divizije JA i 29. pešadijskog puka bugarske 3. pešadijske divizije oslobodili s. Moslavinu (kod D. Miholjca).
  - Delovi 29. pešadijskog puka bugarske 3. pešadijske divizije zauzeli s. Viljevo (kod D. Miholjca).
- 19/20. april
- Jedinice 9. udarne divizije JA i Kvarnerskog odreda mornaričke pešadije sa o. Raba izvršile desant na o. Cres i o. Lošinj. U dvodnevnom borbama protiv oko 1400 nemačkih vojnika, one su, 21. aprila, glavninu posade uništile ili zarobile (dok se manji deo prebacio u Istru). Gubici neprijatelja: 495 mrtvih i 685 zarobljenih, a desantnih snaga: 25 mrtvih i 85 ranjenih.
  - Kod s. Međurića (blizu Novske) 1. brigada 33. divizije JA razbila nemačku kolonu, nanevši joj gubitke od 35 mrtvih i preko 40 ranjenih. Prva brigada 33. divizije JA je imala 22 ranjena. Zaplenjeno je: 2 p. mitraljeza, minobacač, motocikl, 3 kamiona i 2 putnička automobila. Uništena su 4 kamiona.
20. april
- Jedinice 3. armije JA, u sadejstvu s jedinicama 32. divizije 10. korpusa JA, posle dvodnevniht žestokih borbi odbacile prema Virovitici delove nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije i oslobodile Podrav. Slatinu i više okolnih sela.
  - Jedinice 5. udarne i 17. udarne divizije JA, u sadejstvu sa delovima 6. proleterske divizije JA »Nikola Tesla«, posle jednodnevniht uličnih borbi protiv nemačkih, ustaških i domobranskih snaga oslobodile Slav. Brod i prinudile neprijatelja da se povuče prema Novoj Gradiški. Zaplenjene su velike količine oružja i municije i 1 avion.
  - Jedinice 1. proleterske udarne divizije JA posle trodnevniht borbi odbacile delove nemačke 22. pešadijske divizije prema Slav. Požegi, i s. Sulkovcu i oslobodile Pleternicu. Zaplenjena su 2 magacina sa oružjem, 3 topa, 6 minobacača i druga sprema. Uništen je 1 avion.
  - Kod s. Gaja i s. Antunovca (blizu Pakraca) 1. brigada 33. divizije JA odbila napad nemačkih i ustaško-domobranskih snaga iz s. Poljane, nanevši im gubitke od 30 mrtvih i većeg broja ranjenih.
  - Posle dvodnevne borbe protiv nemačkih snaga 29. pešadijski puk bugarske 3. pešadijske divizije izbio na desnu obalu Novog dravskog kanala.
21. april
- Jedinice 42. udarne i 48. udarne divizije JA, posle dvodnevniht borbi protiv domobranske 4. brdske i 14. ustaške brdske brigade, delova ustaško-domobranske 9. brdske divizije i 150 vojnika iz sastava nemačke divizije za naročitu upotrebu »Stefan«, oslobodile Slav. Požegu. Neprijatelj se povukao u pravcu Pakraca uz gubitke od više stotina mrtvih, ranjenih i zarobljenih. Jedinice JA su imale 54 mrtva i 187 ranjenih.
  - Posle višednevniht borbi protiv delova nemačkog 97. armijskog korpusa 19. udarna divizija i 12. brigada 26. udarne divizije JA oslobodile Sušak. Neprijatelj se, uz veliki broj mrtvih i ranjenih, povukao u Rijeku. Zarobljeno je 360 neprijateljskih vojnika.
  - Po naređenju Štaba 3. armije JA rasformirana Istočna grupa NOP odreda 6. korpusa i Diljski i Posavski NOP odred. Njihovim ljudstvom su popunjene jedinice 12. udarne i 40. udarne divizije JA.
  - Delovi 51. udarne divizije NOVJ u sadejstvu s jedinicama 29. pešadijskog puka bugarske 3. pešadijske divizije, posle borbi protiv nemačkih snaga, prešli na levu obalu Novog dravskog kanala i oslobodili s. Čadavicu. Neprijatelj se povukao prema Podrav. Slatini.

22. april — Po naređenju Štaba 3. armije JA rasformiran Požeški NOP odred, a njegovim ljudstvom pupunjene jedinice 1. divizije KNOJ-a.
23. april — Prva proleterska udarna i 21. udarna divizija JA posle trodnevni borbi oslobodile Novu Gradišku, s. Batrinu i s. Novu Kapelu, a 25. aprila i s. Okučane Nemačke i ustaško-domobranske snage su se povukle u pravcu Novske i s. Banove Jaruge.
Naredbom Štaba 3. armije JA rasformirana Čehoslovačka NO brigada 'Jan Žiška a njeno ljudstvo ušlo u sastav 4. udarne brigade 12. udarne divizije JA.
— U s. Budakovae (kod Virovitice) ušao 13. pešadijski puk bugarske 11. pešadijske divizije, pošto je u borbi odbacio nemačke snage prema s. Detkovcu i s. Rušanlma.
24. april — Predsedništvo ZAVNOH-a donelo odluku o ustrojstvu Vrhovnog suda Hrvatske.
- 24/25. april — Na odseku luka Plcrmin — Mošćenička draga otpočelo iskrccavanje jedinica 9. udarne divizije JA sa o. Cresa u cilju konačnog oslobođenja Istre. Poslednji ešloni prebačeni su noću 26/27. aprila.
25. april — Jedinice 16. udarne i 36. udarne divizije JA, posle trodnevni borbi protiv delova nemačke 11. vazduhoplovno-poljske divizije, oslobodile Viroviticu i prinudile neprijatelja na povlačenje prema Koprivnici.
26. april — Jedinice 1. udarne brigade »Braća Radić« 32. divizije JA posle dvodnevni žestokih borbi protiv delova ustaško-domobranske 5. pešadijske divizije, oslobodile M. Grđevac (kod Virovitice) i prinudile neprijatelja na povlačenje prema Bjelovaru.
27. april — U Podrav. Slatini, od posledica rana zadobivenih u borbi protiv nemačkih jedinica. ustaša i domobrana 23. aprila kod s. Pčelića (blizu Virovitice), umro komandant 32. divizije 10. korpusa JA Petar Marija Biškup Ven. narodni heroj.
28. april — Posle viščasovne borbe protiv nemačkih jedinica 2. dalmatinska proleterska udarna i 3. dalmatinska udarna brigada 9. udarne divizije JA oslobodile Opatiju.
— U Istri 4. udarna brigada 9. udarne divizije JA. posle dvodnevni borbi protiv nemačkih jedinica, oslobodila Labin i rudnik uglja Rašu.
— Kod Rijeke, u borbi protiv nemačkih jedinica, poginuo operativni oficir u Stabu 11. korpusa 4. armije JA Ivan Lenac, špnnski borac, narodni heroj.
29. april — Na putu Boljun — Buzet (u Istri) 3. i 4. dalmatinska udarna brigada 9. udarne divizije JA razbile oko 500 vojnika iz 1047. puka nemačke 237. pešadijske divizije, a na putu Boljun — Pazin razbile nemački 1218. bataljon za osiguranje.
30. april — Delovi 45. divizije JA oslobodili Jasenovac. U logoru su nemačke i ustaško-domobranske jedinice, pre povlačenja, masakrirali preostale zatvorenike.
— U Istri 3. dalmatinska udarna brigada 9. udarne divizije JA oslobodila Lupoglav i Buzet.
— Posle sedmodnevni borbi protiv nemačkih snaga u dolini r. Drave 13. pešadijski puk bugarske 11. pešadijske divizije izbio na liniju s. Stari Gradac — s. Đuretina (kod Virovitice).

MAKEDONIJA

16. april — U Skoplju, na zasedanju ASNOM-a, izabrano novo predsedništvo Narodnog sobranja Makedonije. Ono je imenovalo prvu vladu federalne Makedonije. Na istom zasedanju je izabran Federalni sud Makedonije.
25. april — Narodna vlada federalne Makedonije izdala deklaraciju narodu: iznosi značaj formiranja vlade i zadatke i ciljeve koje ona treba da ostvari.

SLOVENIJA

2. april — U s. Večnoj Vesi (kod Pllberka, u Austriji) delovi Koruškog NOP odreda 4. operativne zone Slovenije napali nemačku žand. stanicu. Poginulo je 16, ranjeno 17, a zarobljeno 6 žandarma.
3. april — Stab 7. korpusa JA izdao naredbu o preimenovanju Artiljerije 7. korpusa u 1. slovenačku artiljerijsku brigadu

4. april — Kod s. Lepenca (blizu Bohinjske Bistrice) Jeseniško-bohinjski NOP odred 9. korpusa JA napao iz zasede nemačku kolonu koja se kretala u pravcu Bleda. te joj posle kraće borbe naneo gubitke od 26 poginulih, a zatim se. zbog nadmoćnosti neprijatelja, povukao.
- U rejonu s. Ponikva — s. Pečina — s. Prapetno (na Sentviškoj planotu nemačke snage, nadirući iz doline r. Idrije, izvršile napad na jedinice 30. divizije JA. Zbog premorenosti ljudstva, ova se divizija u toku noći. preko r. fdrijice prebacila u rejon s. Sebrelja (kod Cerkna).
5. april — Glavni štab JA za Sloveniju naredio da se, u cilju uspešnije odbrane oslobođene teritorije 7. korpusa JA, formiraju: Novomeški, Metliški, Crnomeljski i Kočevski odbrambeni sektor.
- Us. Storama (kod Celja) posada nemačke protivavionske baterije, jačine 65 ljudi mađarske i austrijske narodnosti, onespobila oruđa i sa celokupnim ličnim naoružanjem i opremom prešla na stranu jedinica JA.
- Kod s. Mlinša 1. slovenačka udarna brigada »Tone Tomšič« 14. divizije JA i Kamniško-zasavski NOP odred 4. operativne zone Slovenije napali nemačku motorizovanu kolonu iz Domžala. Poginulo je 58 i zarobljeno 30 nemačkih vojnika, uništena su 3 kamiona i zaplenjena je veća količina oružja i opreme.
6. april — Kod s. Ločice (blizu Vranskog) 2. slovenačka udarna brigada Ljubo Serčer* 14. divizije JA napala nemačku motorizovanu kolonu iz Domžala, te u jednodnevnoj borbi ubila 55 nemačkih vojnika i uništila 4 kamiona i putnički automobil, zatim se. zbog nadmoćnosti neprijateljskih snaga, povukla u s. Okrog (kod Smarina u Tuhinju).
7. april — Kod s. Ravna (blizu Kobarida) dva bataljona Operativnog štaba za zapadnu Sloveniju napala iz zasede nemačku kolonu SS policije jačine 100 ljudi. Poginulo je 20 i zarobljeno 13 nemačkih vojnika, dok su ostali pobjegli u Livek. Zaplenjeno je 5 p. mitraljeza, 5 automata i 13 pušaka.
- U Suhoj krajini nemački 17, 19. i 25. SS policijski puk, četiri pokretna bataljona slovenačkih domobrana i više bataljona ROA (jedinica generala Vlasova) otpočeli napade na jedinice 7. korpusa JA s ciljem da zaposedanjem Suhe krajine obrazuju neprekidan front od Postoine do Brežice. U ostrim devetodnevnim borbama u blizini s. Starog Loga, s. Smuke, s. Tople Reberi, s. Podhoste, s. Podturena, s. Toplice i s. Starih 2aga jedinice 7. korpusa su odbile sve neprijateljske napade, sačuvala slobodnu teritoriju i time obezbedile desni bok jedinica 4. armije JA koje su prodirale u pravcu Rijeke. Poginulo je preko 560 neprijateljskih vojnika i zaplenjena je velika količina oružja i opreme, dok su jedinice 7. korpusa JA imale 52 poginula i 175 ranjenih.
- Na liniji s. Jastrepci — s. Hum (kod Ormoža) jedinice bugarske 12. pešadijske divizije napale nemačke snage, ali su posle žestoke borbe odbijene.
- Konjički puk bugarske 1. armije zauzeo Središče I s. Grabe.
8. april — U s. Zgodnjim Gorjama (kod Bleda) 19. slovenačka brigada »Srečko Kosovel« 30. divizije JA napala i posle kraće borbe savladala nemačku posadu. Poginulo je 18 nemačkih vojnika i oficira.
9. april — U s. Hudoj Luknji 13. slovenačka udarna brigada »Mirko Bračić« 14. divizije JA napala kantonman 2. čete nemačkog 611. landessšicen-bataljona. Glavnina čete je uspela da pobegne u Velenje. Zaplenjeno: 2 p. mitraljeza, 2 minobacača i 6 pušaka.
- Stab 4. operativne zone Slovenije izdao naredbu o rasformiranju Štaba Grupe štajerskih NOP odreda i Operativnog štaba 6. slovenačke NOU brigade »Slavko Slanđer« i 11. slovenačke NO brigade »Miloš Zidanšek« i jedinicama dodelio nove zadatke na odvojenim pravcima.
- Delovi bugarske 1. armije napali nemačke snage na liniji s. Sv. Urban — s. Lopcrčice (kod Ormoža), ali su posle trodnevnih borbi odbijeni.
10. april — Posada nemačke protivavionske baterije iz s. Ljubečna (kod Poljčana), koju su sačinjavala 64 vojnika mađarske nacionalnosti, predala se, s celokupnim naoružanjem, jedinicama 4. operativne zone Slovenije, izrazivši želju da se bori protiv nemačkog okupatora.
- U blizini s. Nadleska i s. Smarate nemačke snage i slovenački domobrani iz Cerknice napale Notranjski NOP odred 7. korpusa JA. Posle viščasovne borbe neprijatelj je odbačen u polazni garnizon, uz gubitke od 8 poginulih i 12 ranjenih.

1945. april

SLOVENIJA

april 1945.

- 10/11. april — Druga slovenačka udarna brigada »Ljubo Šercer« 14. divizije JA prepadom prodrla u Šoštanj, blokirala nemačku posadu i u fabrici kože zaplenila 11 kola materijala. U uličnim borbama neprijatelj je imao 42 mrtva, 49 ranjenih i 2 zarobljena. Brigada se povukla iz Šoštanja bez gubitaka.
11. april — U s. Slov. Plajberku (kod Celoveca, u Austriji) 1. bataljon Koruškog NOP odreda 4. operativne zone Slovenije napao nemačku žand. posadu. Posle kraćeg otpora svih 19 žandarma se predalo. Plen: 6 p. mitraljeza i 32 puške.
12. april — U rejonu s. Robidnice (kod Cerkna) 19. slovenačka udarna brigada »Srečko Kosovel« 30. divizije JA napala kolonu četnika i domobrana iz s. Gorenje Vasi. Posle devetočasovne borbe neprijatelj je odbačen u polazni garnizon.
- U blizini s. Gradiča i s. Podkrajca I. slovenačka udarna brigada »Tone Tomšič« 14. divizije JA napala nemačke snage iz Velenja koje su pljačkale po okolnim selima, te ih razbila i odbacila u polazni garnizon. Neprijatelj je ostavio svu napljačkanu imovinu (pa je vraćena seljacima).
13. april — Kod Slovenj-Gradeca delovi 2 slovenačke udarne brigade »Ljubo Šercer« 14. divizije JA napali iz zasede nemačku motorizovanu kolonu, te uništili 2 kamiona i zaplenili 11 pušaka, a ubili 24 i zarobili 5 nemačkih vojnika.
15. april — U s. Podhostli 9. slovenačka brigada 18. divizije JA napala nemačko-domobranksku posadu i posle višerasovne borbe zauzela selo.
- Delovi bugarske 1. armije i 138. korpusa Crvene armije, posle dvodnevni borbi protiv nemačkih snaga, zauzeli s. Jastrepce i s. V. i M, Kog (kod Ormoža). Bugarske snage su potom prešle u odbranu na liniji s. Sv. Urban — s. V. Kog — s. Hum, a jedinice Crvene armije produžile dejstva prema r. Muri.
16. april — Kod s. Hude Luknje (blizu Mislinje) 2. slovenačka udarna brigada »Ljubo Šercer« 14. divizije JA napala nemačke snage i posle višerasovne borbe izbacila iz stroja preko 40 nemačkih vojnika.
- 16/17. april — U s. Vojniku (kod Celja) delovi 1. slovenačke udarne brigade »Tone Tomšič« 14. divizije JA napali nemačku posadu i posle kraće borbe zarobili 14 vojnika, dok je 1 poginuo.
20. april — Glavni štab JA za Sloveniju izdao naredbu o formiranju Ljubljanskog vojnog područja, s komandama mesta: Novo Mesto, Crnomelj, Vinica, Stari Trg na Kupi, Stari Trg pri Ložu i Kočevje.
- Između s. Bajtiša i s. Borovija (kod Celoveca, u Austriji) 1. bataljon Koruškog NOP odreda 4. operativne zone Slovenije napao nemačko obezbeđenje električne centrale, te posle kraće borbe zarobio 11 nemačkih vojnika, zaplenio 2 p. mitraljeza i 12 pušaka, a hidrocentralu miniranjem onesposobio.
- U blizini s. Kališa i s. Lajša (kod Škofje Ljčke) nemačko-domobranske snage iz s. Selca napale Jeseniško-bohinjski NOP odred 9. korpusa JA. Posle oštre borbe neprijatelj je odbačen u polazni garnizon, uz gubitke od 18 poginulih i 11 ranjenih.
- Štab 7. korpusa JA izdao naredbu da se od dotadanih radni jedinica formira Građevinska brigada i od saobraćajni jedinica formira Saobraćajna brigada 7. korpusa JA.
- U Cepovanskoj dolini i ; iJanjskoj planoti jedinice 9. korpusa JA napale i. posle višerasovni borbi, razbile delove nemačkog 10. SS policijskog puka, te ih gonile do s. Grgara. Kada su pristigla neprijateljska pojačanja, jedinice 9. korpusa su, u dvodnevni borbama, odbile sve napade netnačkih snaga i njihove pokušaje da ponovo zaposednu izgubljena uporišta.
- U rejonu s. Rogati Ilrib — s. Rajndol — s. Mozelj (kod Kočevja) 4. slovenačka udarna brigada »Matija Gubec« 15. divizije JA, 8. slovenačka brigada »Fran Levstik« 18. divizije JA, 1. brigada narodne odbrane, Notranjski NOP odred 7. korpusa i delovi 20. divizije JA, u višerasovnoj borbi, razbili 3. puk SDK. (Sledećih dana oni su zauzeli s. Stakarje, s. Crni Potok s. Livold, s. Moravu, s. Škrilj i s. Zdihovo.)
- U blizini s. Šmihela (kod Mozirja) jake nemačke snage napale 2. slovenačku udarnu brigadu »Ljubo Šercer« 14. divizije JA. Posle šestorasovne borbe, u kojoj je poginulo 25 a ranjeno 30 nemačkih vojnika. Brigada se, zbog nadmoćnosti neprijatelja, prebacila na Visočki vrh (kod Šoštanja).
- U s. St. Vidu (na putu šoštanj — Crna) 2. slovenačka udarna brigada »Ljubo Šercer« 14. divizije JA iznenadnim napadom uništila nemačku posadu od 30 ljudi, te zarobila 310 nenaoružanih mađarskih vojnika i zaplenila 8 p. mitraljeza, 5 auto-

1945. april

mata, 40 pušaka. 15 konja i veću količinu municije i opreme. Osamdeset zarobljenih mađarskih vojnika dobrovoljno je stupilo u jedinice .TA.

24. april — U Trstu, na osnovu naredbe Štaba 9. korpusa JA, formirana Komanda mesta a grad podeljen na 4 operativna sektora.
- 24/25. april — U s. Križnom Vrh (kod Slov. Bistrice) 13. slovenačka udarna brigada Mirko Bračić« 14. divizije JA napala nemačku jedinicu koja je obezbeđivala prugu Celje — Maribor. Bez otpora se predalo 25 nemačkih vojnika. Plen: teški minobacač. 10 automata, 120 pušaka i sva oprema.
25. april — U blizini s. Tolstog Vrha 13. slovenačka udarna brigada Mirko Bračić« 14. divizije JA napala nemačke snage iz Slov. Konjica i Ponikve i posle dvočasovne borbe ih razbila i odbacila u polazne garnizone. Poginulo je 30 nemačkih vojnika i ranjen ili je veći broj.
- U blizini s. Cirkovce Škalske nemačke snage iz Velenja okružile 2. bataljon 13. slovenačke udarne brigade »Mirko Bračić« 14. divizije JA. Po padu mraka, posle višečasovne borbe, bataljon se probio i prebacio u pravcu Velenja.
25. april — Na pl. Trnovskom gozdu jedinice 9. korpusa JA prešle u protivnapade na novouspostavljena nemačka uporišta i razbile nemačke snage u s. Otlici i s. Precimeji. nanevši im gubitke od oko 50 mrtvih, 60 ranjenih i 20 zarobljenih. Sutradan su oslobodile s. Trnovo, s. Ravnice i s. Zagorje, a 28. aprila i s. Grgar, pošto se neprijatelj povukao u Goricu.
- U rejonu s. Lemberk — s. Hrenovo 1. slovenačka udarna brigada »Tone Tomšič« 14. divizije JA napala nemačku kolonu koja se kretala iz Dobrne ka Vojniku i posle osmočasovne borbe je odbacila ka s. Novoj Cerкви, nanevši joj gubitke od 46 poginulih.
27. april — Na liniji s. Koritnica — s. Milonja (kod Ilirske Bistrice) jedinice 20. udarne divizije JA, podržane 2. i 4. bataljonom 1. tenkovske brigade JA. gotovo potpuno uništile 3. bataljon nemačkog 19. SS policijskog puka i nemački 4. građevinski bataljon i razbile 5. puk SDK i četnika.
28. april — Glavni štab JA za Sloveniju izdao naredbu da se Belokranjski i Notranjski NOP odred 7. korpusa JA uključe u sastav 1. slovenačke divizije KNOJ-a.
- Na osnovu naredbe Štaba 9. korpusa JA, 30. divizija JA krenula sa pl. Trnovskog gozda, preko Vipavske doline, u pravcu Trsta. Sutradan je izbila na liniju s. Repontabor — s. Dutovlje.
- Po naređenju Štaba 4. armije JA, jedinice 15. i 18. divizije JA koncentrisane na liniji Brod na Kupi — s. Kuželj — s. Osilnica — s. Čabar radi obezbeđenja desnog boka jedinica 4. armije JA koje su lomile otpor nemačkih snaga kod Rijeke.
- Delovi 20. i 26. udarne divizije JA, ojačani delovima 1. tenkovske brigade JA, posle višečasovne borbe odbacili nemačke snage ka s. Jablanici, s. Jelšanama i Podgradu i zauzeli Ilirsku Bisticu.
29. april — U s. Dolu (kod Hrastnika) Kamniško-zasavski NOP odred 4. operativne zone Slovenije iznenada napao nemačku posadu, te zarobio 26 vojnika i zaplenio 2 minobacača, 2 mitraljeza, 5 p. mitraljeza, 34 puške i veću količinu municije i opreme.
- Nemačke snage napustile Divaču i povukle se u pravcu Trsta. Jedinice 20. udarne divizije JA zaplenile su nekoliko magacina s ratnom opremom i hranom.
30. april — Nemački 10. SS policijski puk napustio Idriju, Ajdovščinu, Dornberg 1 uporišta u dolini r. Bače i povukao se u Goricu i Tolmin.
- U s. Zgomjoj Rečici (kod Trbovlja) Kamniško-zasavski NOP odred 4. operativne zone Slovenije napao žand. stanicu. Posle kraće borbe je poginulo 9 i zarobljeno 16 nemačkih žandarma.
- Dvadeseta udarna i 30. divizija JA otpočele borbe za oslobođenje Trsta. U toku dana oslobođeni su Sežana, s. Kozina, Bazovica, Repontabor i Prošek i okružene jake nemačko-kvislinške snage u Opčinama i Trstu.

SRBIJA

2. april — Rasformirana 11. vojvodanska NOU brigada a njeno ljudstvo raspoređeno u ostale jedinice 36. udarne divizije JA.
9. april — U Beogradu obrazovana vlada federalne Srbije.

1945. april

SRBIJA

april 1945.

11. April — U Novom Sadu. na velikom narodnom mitingu, objavljena izjava Glavnog NO odbora za Vojvodinu o pristupanju Vojvodine federalnoj Srbiji.
20. april — U rejonu s. Kaličane — Rodno (Orno) brdo (kod Peći) dve čete 0. crnogorske NOU brigade Operativne grupe brigada razbile grupu od 40 balista. Poginula su 3 i ranjeno je 11 balista, dok su delovi brigade imali 1 poginulog i 3 ranjena.
25. april — Druga kosovsko-metohijska brigada 52. divizije JA u borbama u Kačaniku prisilila na predaju 38 balista.
27. april — Na pl. Zegovcu i pl. Lipovici delovi 1. i 4. kosovsko-metohijske udarne brigade 52. divizije JA, posle dvodnevnog čišćenja, zarobili 11 balista.
28. april — U s. Istinlču (kod Peći) delovi 5. crnogorske NOU brigade Operativne grupe brigada opkolili i zarobili 8 balista, dok su se trojica predali.
30. april — U Peći formiran Artiljerijski divizion Štaba operativne grupe brigada.

